

WSTĘP

Oddajemy w ręce Czytelników czternasty tom czasopisma „Dyskursy Młodych Andragogów”. Znalazły się w nim teksty młodych naukowców – pedagogów społecznych, andragogów, poradzoznawców, socjologów – reprezentujących różne środowiska akademickie z Polski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Zielonogórski, Dolnośląską Szkołę Wyższą we Wrocławiu, Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie) oraz z zagranicy (Uniwersytet Humboldta w Berlinie i Uniwersytet Leibniza w Hannoverze). Przygotowując rocznik, staraliśmy się, by zawarte w nim artykuły odzwierciedlały i były niejako przeglądem tego, czym zajmują się dziś młodzi badacze na polu szeroko rozumianej edukacji dorosłych, co ich konkretnie interesuje oraz w jaki sposób prowadzą swoje prace badawcze. Problematyka tekstów, pokazująca różnorodność i wielokierunkowość rozwoju młodego środowiska naukowego, tradycyjnie została uporządkowana w trzech działach tematycznych: andragogicznym, poradzoznawczym i metodologicznym.

Pierwszy z nich – dyskurs andragogiczny – otwierają teksty dotyczące ważnych obszarów społecznego wykluczenia. Jest wśród nich artykuł Anny Bilon omawiający mechanizmy oraz polityczne, ideologiczne, systemowe i edukacyjne konteksty wykluczenia społecznego, tekst Joanny Łaszyn analizujący edukację pozaformalną dorosłych Romów w oparciu o rozważania Nancy Fraser nad (nie)sprawiedliwością, a także artykuł Urszuli Dmochowskiej opisujący współczesne oblicze analfabetyzmu, jego przyczyny i społeczne konsekwencje. Następną propozycją, autorstwa niemieckiej badaczki Sylwany Dietel, traktuje o ważności emocji w zespołowym i jednostkowym doświadczaniu świata, szczególną uwagę koncentrując na znaczeniu emocji w procesach edukacyjnych. W dyskursie andragogicznym można znaleźć również teksty oparte w dużej mierze na badaniach własnych autorów, poświęcone między innymi: doskonaleniu zawodowemu pracowników w praktyce przedsiębiorstw (Monika Bartkowiak, Joanna Szłapińska), roli organizacji pozarządowych w stymulowaniu aktywności zawodowej na terenie społeczności lokalnej (Anna Wawrzonek), jak też problematyce wolontariatu jako przestrzeni uczenia się seniorów (Małgorzata Malec). Część andragogiczną tomu

zamykają teksty opisujące działania praktyczne – badania zaangażowane – w których autorzy uczestniczyli lub które realizowali ze studentami. Można w nich przeczytać między innymi o zastosowaniu metody projektu w kształceniu geragogów i animatorów kultury (Katarzyna Uzar-Szcześniak), o interesującym pomysłe gry miejskiej, mającej na celu uwrażliwianie studiujących na miejsce, w którym przebywają i którego są współtwórcami (Kinga Majchrzak), a także o oryginalnym projekcie dydaktycznym wykorzystującym fotografię w integracji międzykulturowej i międzypokoleniowej oraz w animacji małej społeczności lokalnej (Jarosław Dulęba).

Dyskurs poradoznawczy rozpoczyna opracowanie Joanny Kłodkowskiej, w którym autorka opisuje wyłanianie się nowego modelu uprawiania poradnictwa opartego na przyjętych przez poradoznawców założeniach konstruktywizmu społecznego i prezentuje nowe spojrzenie na teorię i praktykę poradnictwa z perspektywy konstruktywistycznej. Następny artykuł – niemieckiego badacza Clintona Enocha – jest z kolei przeglądem i analizą zmian zachodzących w zakresie poradnictwa edukacyjnego oraz sporów i dyskusji toczących się w Niemczech wokół tej problematyki. Kolejne teksty dobrze wpisują się w aktualny, nie tylko w Polsce, dyskurs dotyczący kształcenia na poziomie wyższym. Ich autorzy wskazują między innymi na znaczenie oddziaływań doradczych w zakresie rozwijania kapitału profesjonalnego studentów (Małgorzata Rosalska) oraz ważność współpracy i integracji środowisk doradców, a także wynikającą z niej konieczność dokonania zmian sposobów kształcenia studentów w obszarach pracy społecznej (Marcin Szumigraj). Ten dział tematyczny kończy artykuł o charakterze metodycznym autorstwa Joanny Dec, opisujący specyfikę i praktykę poradnictwa towarzyszącego wykonaniu testu w kierunku HIV, zwanego poradnictwem okołotestowym.

Trzeci dyskurs – metodologiczny – został skonstruowany zgodnie z koncepcją jednej z redakterek tematycznych „Dyskursów Młodych Andragogów” – doktor Emilii Paprzyckiej. Koncepcja ta była inspirowana refleksją o nieczęsto stosowanej przez badaczy jawności warsztatu metodologicznego w relacjonowaniu badań realizowanych strategiami jakościowymi. Autorki zamieszczonych w tym dyskursie tekstów opisały prowadzone przez siebie badania nie tyle w kategoriach zalet i możliwości stosowania strategii jakościowych w wybranym zakresie problemowym, ile trudności, które napotkały podczas realizacji, i wątpliwości natury metodologicznej, jakie pojawiały się u nich na różnych etapach działań badawczych. Wydaje się, że zaproponowane w tej formule teksty mogą być pomocne i ciekawe poznawczo nie tylko dla młodych naukowców, tym bardziej że dotyczą badań zjawisk trudno dostępnych, na przykład prostytucji (Magdalena Wojciechowska), badań środowisk niszowych – grup trenujących brazylijską sztukę walki-tańca *capoeirę* (Katarzyna Kolbowska), a także badań tematów drażliwych, takich jak etyka pracy przedstawicieli medycznych (Marta Makowska), czy

też nietypowych stylów życia, jak choćby mężczyzn ćwiczących w siłowniach (Tatiana Maciejewska). Wspólną cechą, a jednocześnie walorem, wszystkich tych opracowań jest rzetelna prezentacja warsztatu badawczego ich autorek oraz (po)dzielenie się swoimi doświadczeniami w badaniu zjawisk trudnych, niedostępnych, niszowych i/lub marginalizowanych.

Ostatnią część tomu stanowią sprawozdania będące nie tylko kronikarską relacją z ważnych, szczególnie dla początkujących badaczy, wydarzeń naukowych (takich jak Letnia Szkoła Młodych Andragogów i Poradodawców, Międzynarodowe Seminarium Cross Border „Career management skills”, Naukowe Seminarium Poradodawcze – Horyzonty Pomagania), ale też okazją do podzielenia się osobistymi refleksjami i wrażeniami dotyczącymi ich przebiegu i znaczenia dla uczestniczących w nich autorów.

W ręce Czytelników oddajemy tom, w którym zebrano teksty pokazujące zarówno różnorodność i wielokierunkowość zainteresowań młodych naukowców, jak i ich zaangażowanie i postawę wobec zgłębianych problemów. Mamy nadzieję, że owo zaangażowanie będzie dobrym przyczynkiem do wnikliwej lektury tomu, jak też inspiracją do stawiania kolejnych, interesujących pytań badawczych, tak w obszarze teorii, jak i praktyki społecznej, oraz do podejmowania prób poszukiwania na nie odpowiedzi.

Dzięki konstruktywnej krytyce Recenzentów młodzi autorzy mieli okazję i możliwość udoskonalić swoje teksty, co niewątpliwie przyczyniło się do wzbogacenia wartości merytorycznej całego tomu. Za tę życzliwą pomoc i wnikliwe, cenne uwagi serdecznie dziękuję, w imieniu autorów i swoim własnym, Recenzentom czternastego tomu „Dyskursów Młodych Andragogów”.

Małgorzata Olejarz